

Fredagen den 10 januari

Kl. 14.00

Efter gudstjänst i Sita Clara kyrka, där predikan hölls av kontraktsprosten David Svenungsson, öppnades riksmötet i kammarens plenisal enligt det program som i bilaga fogats till detta protokoll.

§ 1 Herr TALMANNEN yttrade:

Eders Majestät! Jag hemställer vördsamt att Eders Majestät behagade förklara 1975 års riksmöte öppnat.

Med anledning av denna hemställan anförde HANS MAJESTÄT KONUNGEN:

Herr talman, ärade riksdagsledamöter! Tillåt mig uttala en varm förhoppning om framgång för riksdagen i dess arbete att gagna vårt Sverige och dess invånare, att skydda den enskilda människan och att bidra till att skapa en lyckligare värld för alla människor.

Med dessa ord förklarar jag 1975 års lagtima riksmöte öppnat.

§ 2 Herr statsministern PALME avgav härefter följande regeringsförklaring:

Eders Majestät, Eders Kungliga Höghet, herr talman, ledamöter av Sveriges riksdag!

Sveriges utrikespolitik skall trygga vårt lands självständighet och vår demokratiska samhällsordning samt medverka till fred och rättvisa för världens folk. Sverige för en alliansfri utrikespolitik, stödd på ett efter våra förhållanden starkt försvar. Vi deltar i omfattande internationellt samarbete.

Vi vill ytterligare stärka de nära och förtroendefulla förbindelserna mellan de nordiska folken. Vi vill verka för ökat samarbete mellan alla Europas länder. Den europeiska säkerhetskonferensen, som kan väntas bli avslutad i år, utgör ett led i utvecklingen av ett sådant samarbete och betecknar en viktig etapp i avspänningssträvandena.

På många håll i världen finns allvarliga krishärdar. En rättvis och varaktig fred i Mellersta Östern förutsätter att alla stater i området garanteras säkra och erkända gränser, samtidigt som det palestinska folkets rätt till nationellt självbestämmande respekteras.

I Vietnam fortsätter kriget. En fullständig tillämpning av Parisavtalet är förutsättningen för fred i Vietnam. Den part som fördröjer fredsanssträngningarna tar på sig ett tungt ansvar.

Vi gläds åt att demokratiska krafter på nytt har hävdat sig i flera av

Europas stater och att befrielsen av de undertryckta folken i Afrika gör framsteg. Sverige stöder dessa folks strävan att vinna sin frihet.

Att hejda kapprustningen och inleda en verklig nedrustning är en av den internationella gemenskapens angelägnaste uppgifter. Sverige kommer att som hittills aktivt medverka i detta arbete.

Förtryck, tortyr och terror utgör upprörande inslag i tillvaron för många människor i världen. Sverige söker värna om de mänskliga rättigheterna genom internationella insatser.

Sverige stöder de fattiga folkens krav på en ny ekonomisk världsordning. De växande problemen kring världens försörjning med råvaror, livsmedel och energi, skyddet av miljön och befolkningsutvecklingen kräver samverkan mellan alla världens stater. I arbetet på att lösa dessa globala problem och trygga fred och säkerhet måste Förenta nationerna spela en central roll. I detta perspektiv framstår FN:s extra generalförsamling 1975 som särskilt betydelsefull.

Förenta nationerna har utlyst 1975 som det internationella kvinnoåret under mottot Jämställdhet, utveckling, fred. Här hemma fullföljs i Förenta nationernas anda arbetet att på olika områden skapa jämställdhet mellan män och kvinnor.

I den budget som föreläggs 1975 års riksdag föreslås anslaget till internationellt utvecklingssamarbete öka med 760 miljoner till 2 860 miljoner kronor. Därmed uppnås enprocentsmålet. I ett läge som präglas av drastiska försämringar för många av de redan fattiga länderna är detta en viktig solidaritetshandling.

Den internationella ekonomin har under det gångna året utsatts för allvarliga störningar med häftig inflation, stigande arbetslöshet i flertalet länder och oro på valutamarknaden.

Mot denna bakgrund har den ekonomiska utvecklingen i vårt land under 1974 varit gynnsam med en betydande stegring av produktionen och en påtaglig ökning av industriinvesteringarna. Sysselsättningen är hög, realinkomsterna ökade 1974 snabbare än tidigare under efterkrigstiden. Prisstegringarna var till följd av olika politiska insatser klart lägre än i de flesta andra länder, men låg ändå på en hög nivå. Underskottet i utrikeshandeln till följd av de ökade oljepriserna har ställt den svenska ekonomin inför betydande problem.

Den ekonomiska politiken inför 1975 har utformats i syfte att värna sysselsättningen, bygga ut industrins produktionskapacitet för att på sikt återställa balansen i våra utrikesbetalningar och att bekämpa inflationen och dess verkningar. Trots en dämpad internationell konjunktur finns möjligheter till en fortsatt förbättring av levnadsvillkoren. Med hänsyn till den osäkerhet som präglar den internationella utvecklingen upprätthåller vi en hög beredskap för att snabbt kunna ingripa till stöd för sysselsättning och efterfrågan.

I förgrunden för regeringens budgetförslag står, vid sidan av den nyss nämnda kraftiga ökningen av anslaget till utvecklingssamarbete, insatser för bättre arbetsmiljö och arbetslivets förnyelse, åtgärder för att hävda

mäns och kvinnors rätt till arbete och ett fortsatt socialt och kulturellt reformarbete.

Arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen byggs ut bl. a. för att skärpa tillsynen över kemiska hälsorisker och stödja skyddsarbetet ute på arbetsplatserna. De arbetsmarknadspolitiska medlen förbättras.

De sociala insatserna för äldre och handikappade förstärks väsentligt. Anslaget till folkpensioner ökar med 2 840 miljoner kronor. Samhällets resurser för att förbättra de handikappades situation i arbetsliv och samhälle ökar med 735 miljoner kronor. Kommunernas utbyggnad av barnomsorgen får ökat stöd genom höjda statsbidrag till daghem och fritidshem. Rätten till bidragsförskott för barn med ensamstående förälder föreslås utvidgad till att gälla också för invandrabarn. De värnpliktigas förmåner förbättras. Fr. o. m. den 1 januari 1975 föreslås de s. k. utryckningsbidragen utgå med 1 000 kronor. Ytterligare 400 miljoner kronor anslås för att begränsa prishöjningar på baslivsmedel.

En rad betydelsefulla förslag kommer att föreläggas 1975 års riksdag.

Som utvecklad industrination är Sverige starkt beroende av en tryggad energiförsörjning. Det är samtidigt av stor vikt att alla möjligheter till stram hushållning med energi tas till vara. Förslag till ett energipolitiskt handlingsprogram kommer att föreläggas riksdagen.

Det är ett starkt rättvisekrav att de människor som är verksamma i yrkeslivet bereds förbättrade möjligheter till utbildning. Omfattande reformer av arbetsmarknadsutbildning och vuxenutbildning kommer att föreläggas riksdagen.

Den högre utbildningen måste öppnas för nya grupper. Den bör, bl. a. mot bakgrund härav, reformeras med sikte på en decentralisering av beslutsfattandet och en bredare kontakt med arbets- och samhällsliv. Riktlinjer för den högre utbildningens utveckling och en samordnad organisation kommer att föreläggas riksdagen.

Invandrarnas insatser är av stor betydelse för det svenska samhället. De skall ha rätt till arbete, bostad, social trygghet och gemenskap. Ett samlat invandrapolitiskt program skall föreläggas riksdagen. Förslag om kommunal rösträtt och valbarhet för invandrare förbereds.

De beslutade reformerna om en förbättring av pensionerna och en sänkning av den allmänna pensionsåldern till 65 år bör fullföljas med förbättrade möjligheter till en individuell anpassning av pensionsåldern. Förslag om en mera rörlig pensionsålder kommer att föreläggas riksdagen.

Den 1 januari 1975 sänktes statsskatten för det stora flertalet inkomsttagare i landet. Förslag kommer att föreläggas riksdagen om en skatteomläggning som kommer att innebära sänkt statlig inkomstskatt jämväl från den 1 januari 1976.

I ett läge som präglas av internationell oro och fruktan för allvarliga ekonomiska kriser i världen ställs kraven särskilt högt på handlingskraft och arbetsduglighet i den svenska riksdagen. Det gäller att bemästra de dagsaktuella problemen genom en fast ekonomisk politik med sikte på att värna sysselsättning och ekonomisk stabilitet.

Nr 2

Fredagen den
10 januari 1975

Det gäller emellertid också att fullfölja ett långsiktigt reformarbete som syftar till arbetslivets förnyelse och demokratisering, en fördjupning och vitalisering av det demokratiska vardagsarbetet i kommuner och folk-rörelser, en förstärkt social trygghet och en utjämning av levnadsvillkoren i vårt land. Detta reformarbete är av grundläggande betydelse även för vår ekonomiska utveckling.

Det är regeringens förhoppning att det förestående riksmötet skall präglas av konstruktivt arbete och samverkan för solidaritet och trygghet till gagn för medborgarna i vårt land.

§ 3 Till herr talmannen överlämnades dels regeringens proposition nr 1 med förslag till statsbudget för budgetåret 1975/76, dels regeringens skrivelse nr 4 med kommittéberättelse 1975, varefter ceremonin avslutades kl. 14.43.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert

**Program vid öppnandet av 1975 års riksmöte fredagen den 10 januari
kl. 14.00**

Musik under samlingen

Ur Drottningholmsmusik Johan Helmich Roman

Pukspel från 1600-talet och fanfarer

Kungssången

TALMAN HENRY ALLARD

HANS MAJESTÄT KONUNGEN

Fanfarer

Finalsatsen ur Drottningholmsmusik Johan Helmich Roman

STATSMINISTER OLOF PALME

Finansminister Gunnar Sträng avlämnar propositionen med
förslag till statsbudget

Justitieminister Lennart Geijer avlämnar redogörelsen för
verksamheten inom kommittéväsendet

Finalsatsen ur "Sinfonic Singulière" Franz Berwald

Det kom ett brev Gunnar de Frumerie
(text: Pär Lagerkvist)

Jungfru Maria Nils Söderström
(text: Erik Axel Karlfeldt)

Det spelar Ture Rangström
(text: Bo Bergman)

Svenskt Festspel Hugo Alfvén

MEDVERKANDE

Stockholms Filharmoniska Orkester under ledning av Ulf Björlin

Hovsångerskan Margareta Hallin